

Het secundair onderwijs van de toekomst volgens 6216 ouders

Enkele weken geleden vroegen wij jullie medewerking voor een bevraging naar de toekomst van het secundair onderwijs volgens ouders. De respons overtrof werkelijk onze verwachtingen: maar liefst 6216 ouders lieten hun stem horen! Dankzij uw hulp konden wij op 26 januari een uitgebreid rapport overhandigen aan Vlaams minister van onderwijs Hilde Crevits. Hartelijk dank daarvoor!

Hieronder geven we de perstekst mee met een link naar 10 aandachtspunten die we uit de antwoorden kunnen afleiden.

Vlaams minister van Onderwijs Hilde Crevits:

“Met ons onderwijs willen we het talent van elke jongere volop ontplooiën. Dat is wat ouders verwachten. De vraag naar vernieuwing is duidelijk aanwezig en de Vlaamse confederatie van ouders en ouderverenigingen legt ook enkele pijnpunten bloot. De inbreng van de vele ouders dient als voedingsbodem voor de geplande ontwikkelingen ivm de modernisering van het secundair onderwijs, de hervorming van de lerarenopleiding, de studiekeuze en de leerlingenbegeleiding. Hervormingen breng je samen tot stand, in dialoog. Vandaar mijn waardering voor de vele ouders die aan deze bevraging hebben meegewerkt.”

1. Communicatie & samenwerking = betrokkenheid

Een goede communicatie en samenwerking tussen schoolteams, leerlingen en ouders is belangrijk om de modernisering van het onderwijs én de onderwijsloopbaan van elke leerling te laten slagen. Ouders willen betrokken worden zodat ze op het einde van het schooljaar niet voor verrassingen komen te staan. Ook de stem van de leerling zelf moet volgens ouders meer gehoord worden.

2. Vlot van basis- naar secundair onderwijs

Ouders vinden de voorbereiding op het secundair onderwijs in het basisonderwijs zeer belangrijk. Leerlingen moeten er ‘leren leren’ en basisvaardigheden verwerven om de overstap naar het secundair makkelijker te kunnen maken. Een goed onthaal is essentieel zodat leerlingen kunnen ‘thuis’ komen op de grote school. Helaas verloopt dat vaak nog niet zo goed.

3. 'Samen' als sleutelwoord in de zorg en leerlingenbegeleiding

De leerlingenbegeleiding in het secundair onderwijs kan beter als ouders ze vergelijken met het zorgbeleid in de basisschool. Ouders verwachten een goede samenwerking tussen alle betrokkenen zodat voor ieder kind de nodige zorg in samenspraak bepaald kan worden. Beschikbare en professionele leerlingenbegeleiders op school en van de school zelf, zijn daarvoor belangrijk. De onafhankelijkheid van CLB-medewerkers vinden ouders een must, net als de discretie van de leraren en de leerlingenbegeleiders. Ouders appreciëren de 'antennefunctie' van de school. Zij vinden het belangrijk dat de school hen als opvoedingsverantwoordelijken en als specialist van hun eigen kind van in het begin betreft bij het zorgproces.

Inclusief onderwijs, geïntegreerd onderwijs, onderwijs voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften... kunnen rekenen op de waardering en het begrip van ouders. Maar ze vragen zich wel af hoe leraren dit allemaal in de praktijk kunnen realiseren. Zijn er voldoende middelen? Is er voldoende deskundigheid?

4. Studiekeuze: vroeg waar nodig, laat waar mogelijk

Ouders liggen wakker van het studiekeuzeprocess van hun kinderen. Hoe verloopt dit best? En waar zullen hun kinderen deze keuze waar kunnen maken? Ouders vragen zich af of met de modernisering en bijhorende reorganisatie een passend en voldoende onderwijsaanbod in de buurt gegarandeerd kan worden.

Kiezen is niet eenvoudig. Daarom geven ouders de voorkeur aan een lang begeleid keuzeprocess. Ja, zelfs tot en met het 4de jaar secundair onderwijs. Voor sommige kinderen is het dan weer zaak de keuze zo snel mogelijk te realiseren. Ook dit moet mogelijk zijn om demotivatie te vermijden.

Ouders vinden dat de verschillende onderwijsvormen (aso, bso, kso, tso) 'kunnen', maar ze hebben recht op een (even-)waardig imago. Ouders kijken verwachtend uit naar uitgebreidere keuzemogelijkheden binnen een beperkter aantal studierichtingen. De vraag naar 'tussenstappen' in de huidige onderwijsvormen kan zo misschien worden opgevangen.

5. Deskundige leraren met passie

Ouders willen professionele en enthousiaste leraren. Kennis en vaardigheden bijbrengen, leerlingen coachen, communiceren met leerlingen en hun ouders, ondernemingszin stimuleren, gezondheid en welzijn promoten... vragen om deskundige leraren met passie. Ouders erkennen dat de verwachtingen voor leraren hoog zijn. Maar ook voor leerlingen is de druk hoog. In het onderwijs van de toekomst mag het welbevinden van de leerlingen zeker niet vergeten worden.

6. Attestering, een must?

Bij het B- en C-attest hebben ouders heel veel vragen. Goede communicatie, goede studiekeuzebegeleiding en mogelijkheden om de juiste keuze binnen een eigentijds keuzeaanbod waar te maken, zijn hun belangrijkste wensen. Lukt het even niet voor een scholier, dan vragen ouders remediëring met een perspectief. B- en C-attesten worden dan een uitzondering, zo niet zinloos. Een sjoemelaanpak van de toekomst van hun kinderen – en onze samenleving – staat duidelijk niet in het woordenboek van ouders. Verantwoord investeren daarentegen des te meer.

7. Tien aandachtspunten

Een samenvatting in tien aandachtspunten:

1. Ouders verlangen duidelijke en tijdige communicatie over het leer- en ontwikkelingsproces van hun kind. Ze willen zowel betrokken worden bij de zorg en leerlingenbegeleiding voor hun kind, als bij het ruimere onderwijsbeleid zoals bijv. deze bevraging rond de toekomst van het secundair onderwijs.
2. De leerling zelf moet meer inspraak hebben in zijn/haar eigen onderwijsloopbaan. Er moet meer naar hen geluisterd worden en meer met hen in overleg gegaan worden over bijv. hun studiekeuze.
3. Ouders verwachten een goed onthaalbeleid in elke secundaire school zodat de overgang van basis- naar secundair onderwijs optimaal kan verlopen. Ook continuïteit van zorg is een voorwaarde.
4. Een goede studiekeuze wordt vroeg genoeg gemaakt door leerlingen die weten welke richting ze uit willen, en laat genoeg door leerlingen die hun interesses en talenten nog moeten verkennen. Om dit mogelijk te maken moet de perceptie van de huidige onderwijsvormen veranderen. Schakeltrajecten tussen de onderwijsvormen zijn wenselijk.
5. Ouders verwachten deskundige en gemotiveerde leraren voor hun kinderen. De basis van de professionaliteit wordt gelegd in de lerarenopleiding. Tijdens de loopbaan mag de nodige bijscholing niet ontbreken. Ouders vragen ook een kwaliteitsvolle evaluatie en waar nodig bijsturing van de leraren hun functioneren.

6. Een goede leerlingenbegeleiding vereist een goede samenwerking tussen alle betrokkenen: leerling, ouders, school, cel leerlingenbegeleiding, CLB en ev. externe diensten. Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften moeten de nodige zorg in het gewoon onderwijs krijgen, rekening houdend met de draagkracht van de school. Deze zorg moet er ook zijn voor hoogbegaafde leerlingen. Flexibiliteit, differentiatie en maatwerk passen in een plan van aanpak. Het buitengewoon onderwijs moet blijven bestaan voor leerlingen die het nodig hebben.
7. Zittenblijven zou zo veel mogelijk vermeden moeten worden, maar ouders vinden wel dat een Battest de mogelijkheid open moet laten om het leerjaar over te doen in de gevolgde richting.
8. Stages zijn belangrijk in alle onderwijsvormen, niet alleen voor het opdoen van werkervaring maar ook voor levenservaring. Goede stageplaatsen en dito begeleiding zijn allesbepalend.
9. Ouders stellen vast dat de druk op leerlingen te hoog is. Er is na school te weinig tijd voor sport en ontspanning. Activerende werkvormen zoals groepswork zien ouders liever tijdens de schooluren gebeuren, zowel om de werklast na school te verminderen als om ouders te ontlasten van het vervoer.
10. Het secundair onderwijs van de toekomst zet meer in op talenten en vaardigheden. Algemene vorming blijft belangrijk maar kennis is niet alles. Ook bij het evalueren moeten andere aspecten aan bod komen bijv. inzet, attitudes, sociale vaardigheden, vooruitgang...

VCOV, januari 2016